

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

European Bank
for Reconstruction and Development

საინვესტიციო ნიშები მეზაღეობის სექტორისათვის საქართველოში. ინვესტირების ფილოსოფია

ანდრიი იარმაკი (Andriy Yarmak)

FAO-ს საინვესტიციო დეპარტამენტის ეკონომისტი

თბილისი
07.11.2019

სამი მთავარი საკითხი

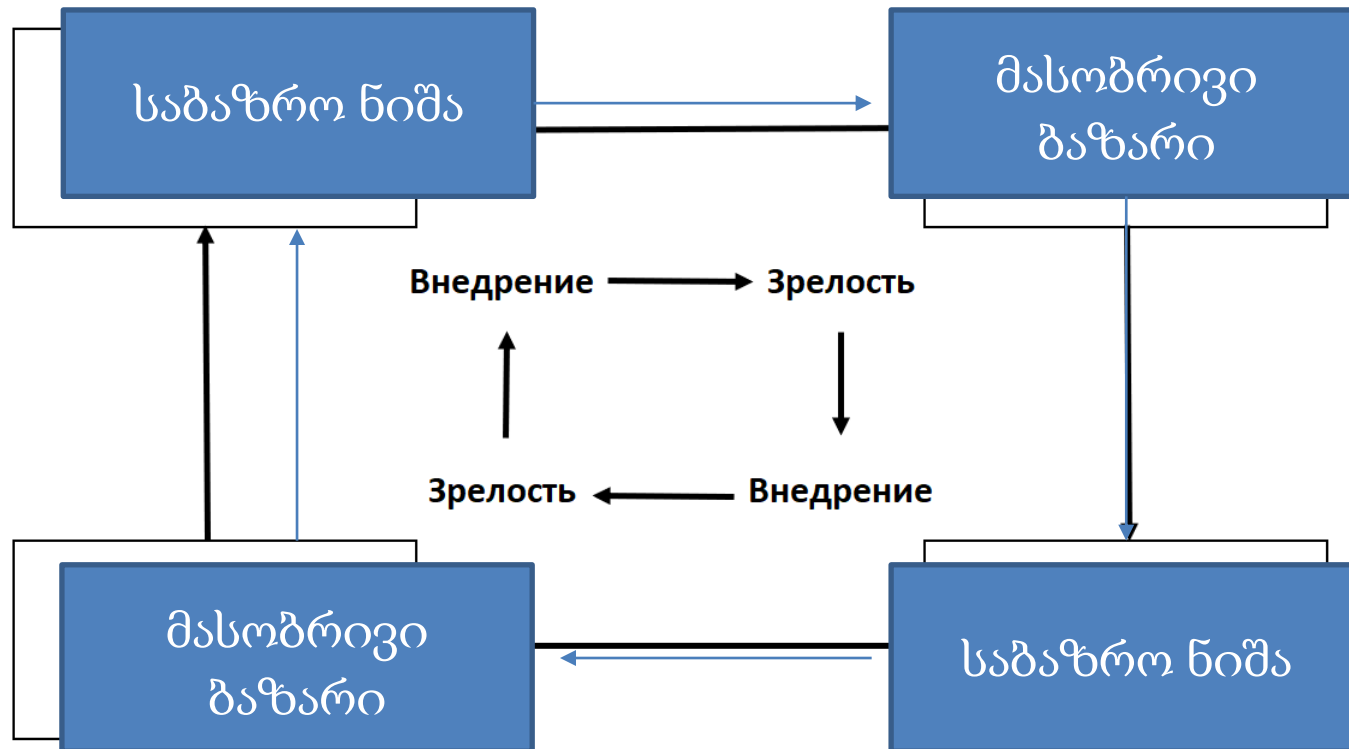
1. რა არის ნიშა?
2. რა არის «ინვესტიცია» და რა სახის არსებობს იგი?
3. სად ვეძიოთ ნიშები და ინვესტიციები?

რა არის «ნიშა»?

- ნიშური პროდუქტები პრაქტიკულად არ არსებობს!
- მუდმივი საბაზრო ნიშები არ არსებობს, ხოლო ინფორმაციის გავრცელების სიჩქარე საგრძნობლად ამცირებს მათ არსებობას!
- ნიშა – ეს არის მიდგომა, ხოლო ნიშური ბიზნესი - ეს არის ფილოსოფია!
- ნიშური მიდგომა შესაძლოა იყოს:
 - პროდუქტზე
 - წარმოებაზე
 - პოზიციონირებაზე
 - სამიზნე ბაზრის სეგმენტზე
 - და ა.შ.

მოუხელთებელი ნიშები

ინვესტიციების სახეობები

- **Greenfield, startup**, «ნულიდან» - მთლიანად ახალი ბიზნესი;
- **Brownfield** – ბიზნესის განვითარებისათვის დამატებითი რესურსების მოზიდვა;

ინვესტიციების სპეციფიკა

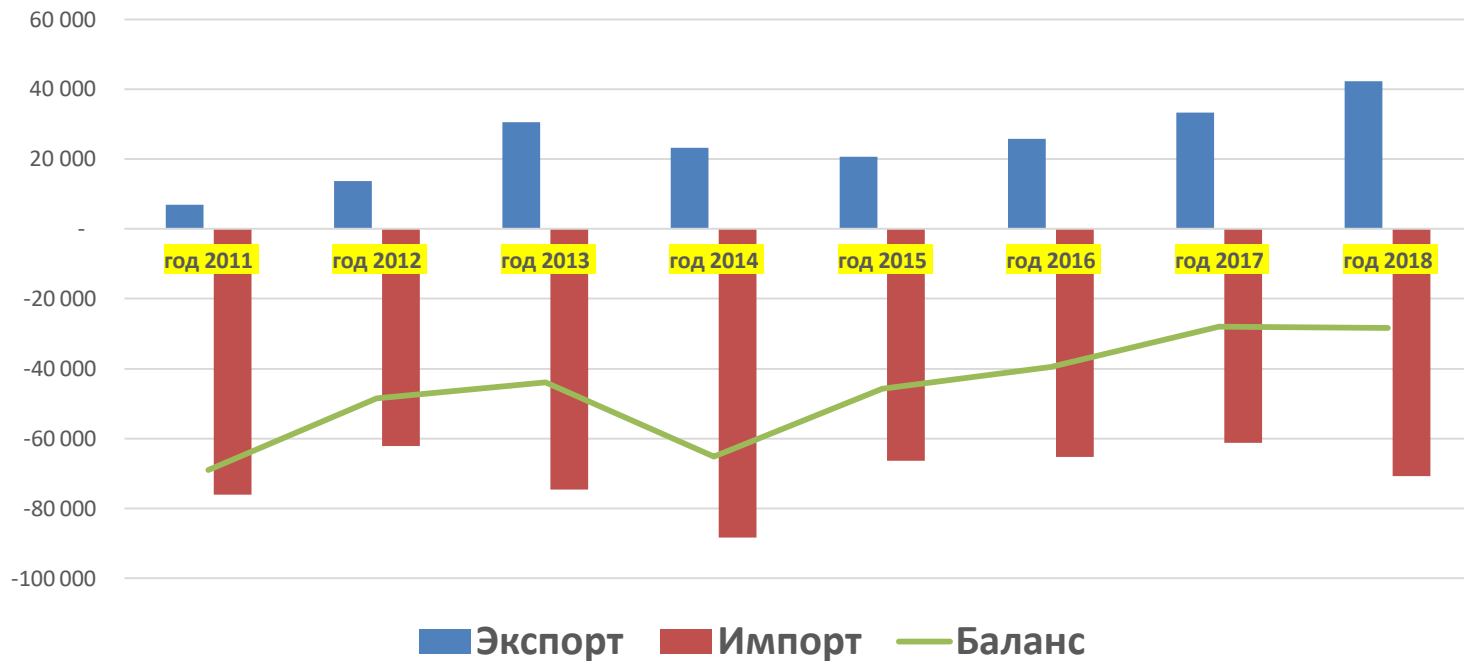
- «მე მინდა ვიპოვო ინვესტორი» - ყოფილ საბჭოთა ქვეყნებში ჟღერს როგორც «მე მინდა ვიპოვო უფასო ფული და არ გავინაწილო რამე ვინმესთან».
- ინვესტორის მოზიდვა (პარტნიორის) არსებულ ბიზნესში დაკავშირებულია საწარმოზე კონტროლის დაკარგვის რისკთან, ან როგორც მინიმუმი საწარმოს განვითარებისათვის მისაღები გადაწყვეტილებების კონტროლის დაკარგვასთან;
- ამიტომ უმეტეს შემთხვევებში, არსებულ ბიზნესისთვის უფრო უსაფრთხოა განვითარდეს საკრედიტო რესურსებით.

ინვესტიციები ფორმატით «ფული+»

- ინვესტიციები არსებობს სხვადასხვა:
 - სექტორში მიღებული საკუთარი მოგების რეინვესტიცია, – ყველაზე მდგრადი გზა განვითარებისათვის, როგორც «ფული+გამოცდილება»;
 - მსგავსი პროფილის კომპანიების შერწყმა – ესეც როგორც «ფული+გამოცდილება»;
 - ფინანსური ინვესტორის მოზიდვა (IPO, კერძო მონაწილეობა და ა.შ.)– ეს არის ხშირად «ფული მინუს გამოცდილება», ასეთი შემთხვევაში ინვესტორი იღებს მონაწილეობას გადაწყვეტილებაში რაც ყოველთვის კარგი არ არის. ასევე ხდება ხოლმე რომ ფინანსურ ინვესტორს აქვს გამოცდილება მარკეტინგში, რაც უკეთესია ვიდრე გამოცდილება წარმოებაში;
 - პარტნიორის მოზიდვა სხვა სექტორიდან – ხშირად არის საფუძველი ბიზნესზე კონტროლის დაკარგვისა, განვითარების მოტივაციის დაკარგვისა და სხვა ნეგატიური შედეგებისა (ეს არის «ფული მინუს»);
- გარე ინვესტორი = სწრაფი ზრდა+ რისკები, საკუთარი ინვესტიციები და კრედიტები = ნაკლებად სწრაფი მაგრამ მდგრადი ზრდა

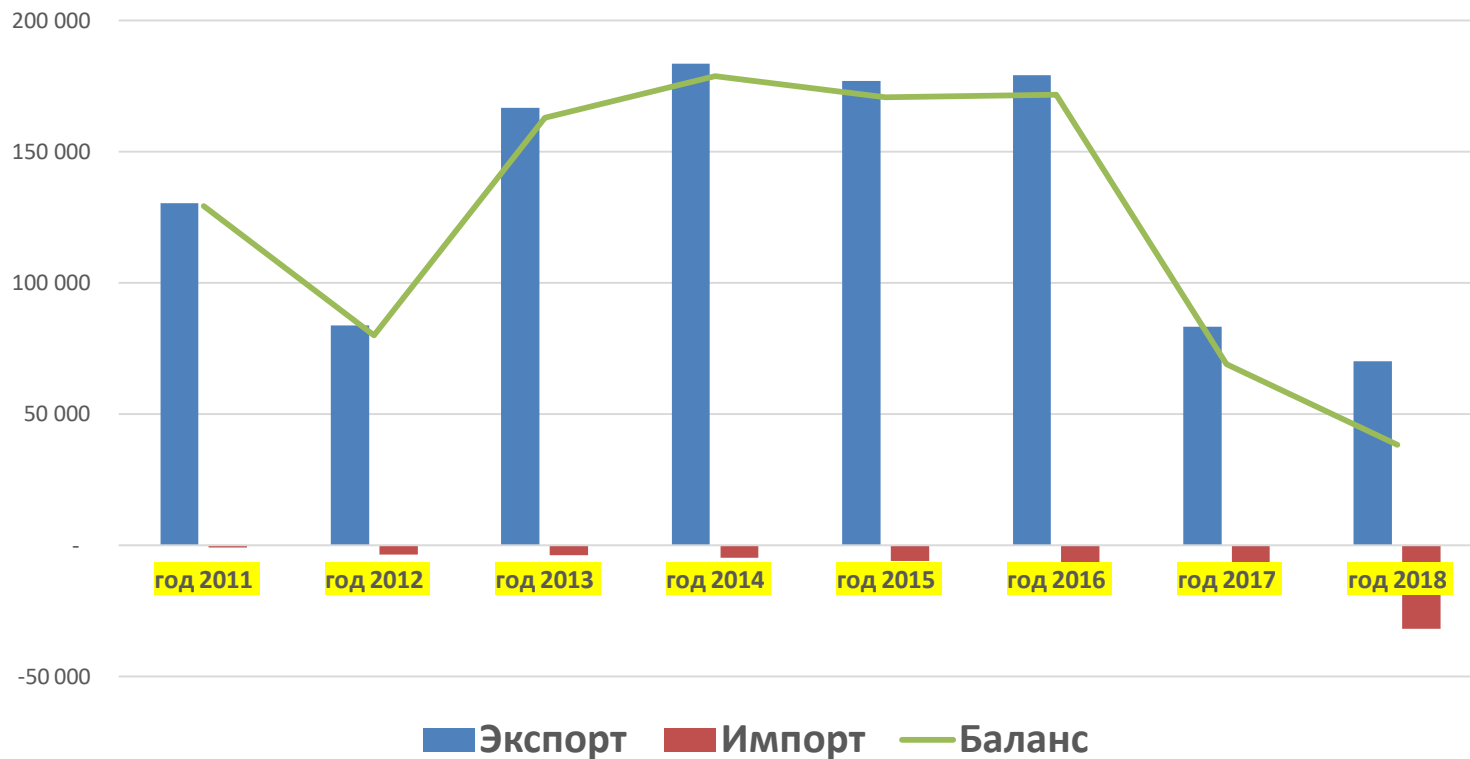
მარტივი მინიშნება – სავაჭრო ბალანსი

სავაჭრო ბალანსი ცოცხალი, გაყინული და
გამშრალი ხილის და ბოსტნეულის 000 აშშ
დოლარი

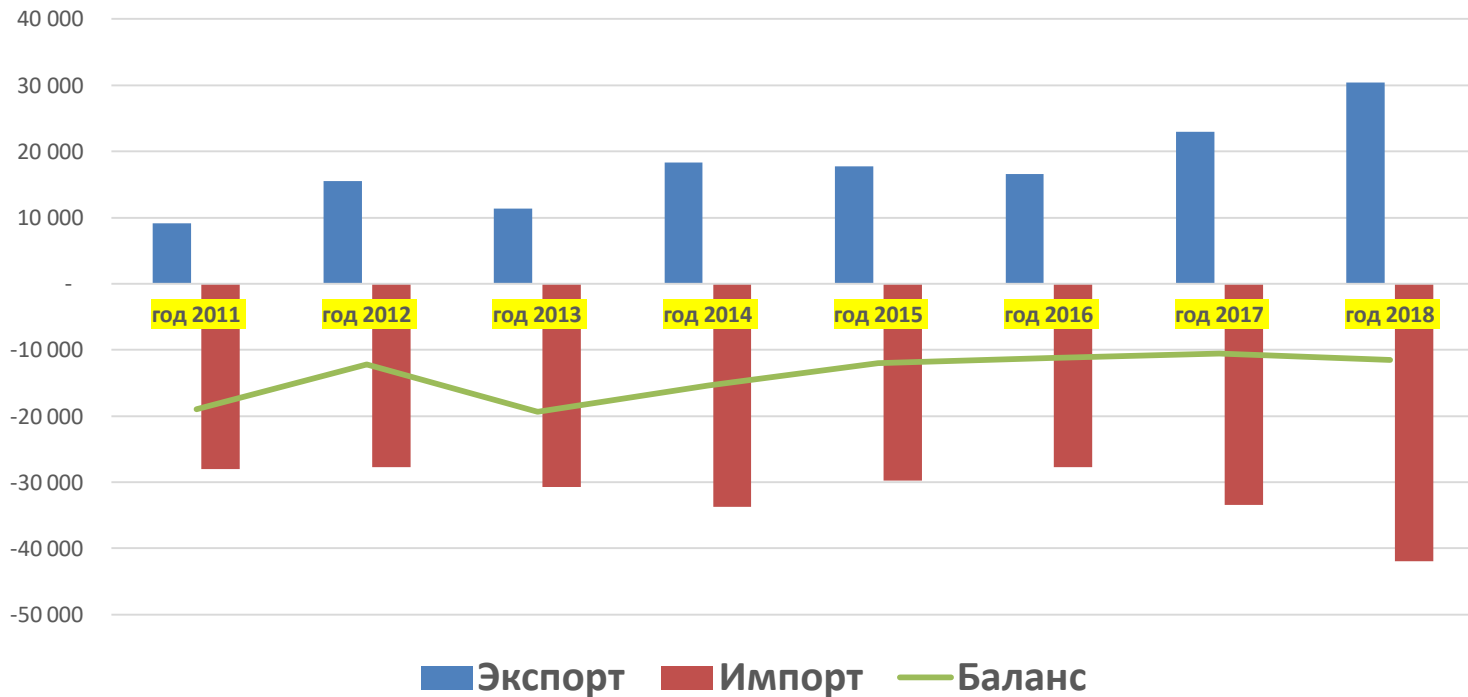
მარტივი მინიშნება – სავაჭრო ბალანსი

თხილის სავაჭრო ბალანსი, 000 დოლარი

მარტივი მინიშნება – სავაჭრო ბალანსი

სავაჭრო ბალანსი ხილის და ბოსტნეულის
გადამუშავების პროდუქტის, 000 აშშ დოლარი

რამოდენიმე საინტერესო საინვესტიციო ნიშა საქართველოსათვის

პროდუქტი	ბაზრის დინამიკა	გასაღების ბაზარი	ფასების დონე	დამატებითი ღირებულება
ვაშლი პრემიუმი	↑	აზია, ახლო აღმოსავლეთი	↑	↑
საადრეო ყურძენი	↑	შავი ზღვის კურორტები	↑	↑
გაყინვა, გაშრობა	↑ ↑	მსოფლიო+ ევროპა	↑ ↑	↑ ↑
ნუში, ფისტა?	↑	მსოფლიო+ ევროპა	↑	↑
ბალი 28+	↑	რუსეთი + აზია + ევროპა	↑	↑
სასათბურე ბოსტნეული, კენკრები, ბალი, მწვანელი		მოლდოვა, რუსეთი, ევროპა		
თხილი, ტროპიკული ხილი				

მიაქციეთ ყურადღება!

- ნერგების გამყიდველებმა არ უნდა შეადგინონ ბიზნეს გეგმა!
- პროდუქტის ფასები, რომლებსაც აჟღერებენ ბიზნესის დაგეგმარების დროს, როგორც წესი არის გადამუშავებული და მზა პროდუქტის, ხოლო ბიზნეს გეგმაში ხშირად წარმოდგენილია მხოლოდ ნედლეულის წარმოების ხარჯები!
- შეუზღუდავი მოთხოვნა არ არსებობს!
- მარკეტინგი არ არსებობს უფასო – ერთი კომპანიის სისტემური ექსპორტის ხარჯები (პერსონალი, გამოფენები, რეკლამა), აღწევს 100 ათასი. დოლარს და მეტს წელიწადში.
- შესაბამისად, თუ გაყიდვების მოცულობა მცირეა, ექსპორტი შესაძლოა წამგებიანი იყოს.

ინფორმაცია – ეს არის ახალი ოქრო!

- www.east-fruit.com – ფასები, ბაზრის მიმოხილვები, ბოსტნეულის, ხილის, კენკრის და თხილისთვის, ინტერვიუები, ბლოგები, ტექნოლოგიები, ღონისძიებები და სხვა მრავალი!
- გამოიყენეთ Telegram:
 - პროდუქციის გაყიდვა და ყიდვა შესაძლებელია EastFruit Trade Platform-ზე https://t.me/eastfruit_trade (3000 მონაწილე!)
 - ნერგების და სხვადასხვა ტექნოლოგიების ყიდვა და გაყიდვა - <https://t.me/fruittechnology>
 - შეტყობინებები ბაზარზე ყველაზე საჭირო და მნიშვნელოვანი სიახლეების შესახებ საკუთარ ტელეფონზე = EastFruit <https://t.me/eastfruit>
- ამის გარდა, ჩვენ გვაქვს:
 - არხი YouTube <https://bit.ly/2pdmWIR>
 - ჯგუფი Facebook <https://www.facebook.com/eastfruit/>

მადლობა ყურადღებისათვის!
